

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/167/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116232351
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4116232351.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej v právnej veci žalobcu: Československá obchodná banka, a. s., so sídlom Bratislava, Žižkova 11, IČO: 36 854 140, zastúpený advokátskou kanceláriou Malata, Pružinský, Hegedúš & Partners s. r. o., so sídlom Bratislava, Prievozska 4/B, IČO: 47 239 921 proti žalovanej: I. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. XXX, o zaplatenie 13.216,33 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 5. februára 2018 č. k. 16Csp/230/2016-52 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanej proti žalobcovi náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 2 písm. a), b), d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoSÚ“), § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v aktuálnom znení, § 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, § 565, § 100 ods. 1, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka, § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Z obsahu spisu mal súd prvej inštancie preukázané, že žalobca, ktorý je bankou ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzatvorili dňa 25. 10. 2012 zmluvu o ČSOB spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej banka poskytla žalovanej úverový limit vo výške 10 000 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splatiť v 120tich mesačných splátkach vo výške 149,04 eura, splatných 20. deň v mesiaci, so splatnosťou prvej splátky dňa 20. 11. 2012 a termínom konečnej splatnosti 20. 10. 2022. V zmluve bol dohodnutý úrok vo výške 15,99 % p. a., RPMN predstavuje 17,15 % p. a. a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť je 19 813,84 eura za predpokladu vyčerpania celého úverového limitu. Priemerná hodnota RPMN je uvedená vo výške 11,40 % p. a. Strany si v zmluve dohodli poplatok za vedenie účtu vo výške 2 eur mesačne. Tiež bolo v zmluve dohodnuté poistenie pre prípad poistnej udalosti smrti, invalidity a pracovnej neschopnosti dlžníka za poplatok vo výške 12,41 eura mesačne. Pretože zmluva o úvere bola uzatvorená medzi žalobcom ako dodávateľom (tento konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti) a žalovanou ako spotrebiteľom (fyzickou osobou, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti), súd posúdil tento právny vzťah ako spotrebiteľský, aplikujúc ustanovenia Občianskeho zákonníka, ZoSÚ a Zákona o ochrane spotrebiteľa. Z výpisu z účtu súd prvej inštancie zistil, že žalovaná čerpala úver dňa 25. 10. 2012 vo výške 10 000 eur. Výzvou zo dňa 05. 01. 2014 bola žalovaná vyzvaná na zaplatenie neuhradených splátok vo výške 271,71 eura, výzvou zo dňa 22. 01. 2014 vo výške 483,46 eura a

výzvou zo dňa 27. 02. 2014 vo výške 698,44 eura. Poslednú výzvu adresovanú žalovanej prevzala matka žalovanej dňa 04. 03. 2014. Z oznámenia o zosplatnení úveru vyplýva, že dňom 20. 04. 2014 bola pohľadávka vyhlásená za splatnú a žalovaná bola vyzvaná na zaplatenie celej dlžnej sumy vo výške 10 436,21 eura. Oznámenie bolo žalovanej doručené dňa 25. 04. 2014. Z prehľadu splátok (č. I. 26) vyplýva, že žalovaná sa dostala do omeškania so splátkou splatnou v auguste 2013. Vzhľadom na to, že vo veci ide o nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, súd musel ex offo skúmať premlčanie nároku žalobcu podľa § 5b zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa a po vykonanom dokazovaní dospel súd prvej inštancie k záveru, že právo žalobcu je v celom rozsahu premlčané. Pri zosplatnení pôžičky postupom podľa § 565 Občianskeho zákonníka a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, začína plynúť premlčacia doba nie od zosplatnenia, ale v súlade s § 103 Občianskeho zákonníka zročnosťou nesplnenej splátky. Pre prípady, kedy sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným, splatným celý dlh /tak ako v tomto spore/ stanovuje Občiansky zákonník v § 103, druhá veta, osobitné pravidlo pre začiatok plynutia premlčacej doby zosplatneného dlhu. V zmysle § 103 veta druhá Občianskeho zákonníka, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Premlčacia doba práva na zaplatenie takéhoto zosplatneného dlhu sa teda začína skôr, ako dôjde k zosplatneniu dlhu. Začína plynúť dodatočne už odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorú bol dlh zosplatnený. Z prehľadu splátok a úhradu (č. I. 26) mal súd preukázané, že dlh zo zmluvy o úvere sa stal splatným pre nesplnenie splátky splatnej dňa 20. 08. 2013. Žalobca zosplatnenie dlhu písomne oznámil žalovanej listom zo dňa 20. 04. 2014, ktorý žalovaná prevzala dňa 25. 04. 2014. Trojročná premlčacia doba pre uplatnenie predčasne zosplatnenej pohľadávky žalobcu začala plynúť v zmysle § 103 druhej vety Občianskeho zákonníka dňa 21. 08. 2013 (nasledujúci deň po splatnosti splátky, v súvislosti s omeškaním ktorej došlo k splatnosti celého dlhu) a uplynula dňa 21. 08. 2016. Žalobca podal žalobu až dňa 07. 12. 2016, teda po jej uplynutí. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti, v dôsledku premlčania práva žalobcu, na ktoré súd prihliadol aj bez návrhu, súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca podľa § 355 ods. 1 CSP v spojení s § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP, domáhajúc sa, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Žalobca sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, ktorým označil nárok žalobcu za premlčaný. Namietal, že súd prvej inštancie aplikoval pri posudzovaní právneho vzťahu § 103 Občianskeho zákonníka, pričom poukázal, že z dikcie zákona vyplýva, že ak žalobca ako veriteľ nevyužije toto svoje právo, prestane bežať trojročná premlčacia doba pre celý zostávajúci dlh. Jednotlivé splátky sa tak opäť premlčujú samostatne v trojročnej premlčacej dobe. Ak niektorá následná splátka nebola splnená, začne opäť bežať trojročná premlčacia doba pre zostatok dlhu ako celku. Žalobca ako veriteľ nemohol určiť predčasnú splatnosť v mesiaci apríl 2014 pre nezaplatenie splátky, ktorá bola splatná v mesiaci august 2013, nakoľko medzičasom boli dojednané splátky splatné v ďalších mesiacoch. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka výslovne bráni takémuto zosplatneniu, lebo toto právo veriteľ stratil dňom splatnosti ďalšej splátky. Veriteľ tak môže toto právo uplatniť len pre nezaplatenie splátky splatnej v mesiaci apríl 2014. Určenie predčasnej splatnosti je jednostranným adresným úkonom, t. j. vyžaduje sa prejav vôle žalobcu. Bez vykonania tohto prejavu vôle nemôže žalobca žiadať splatenie celého zostávajúceho dlhu. Podotkol, že v prípade, že žalobca nevykoná tento úkon, riadia sa všetky splátky samostatným premlčaním podľa dojednaných termínov splatnosti, nejedná sa preto o obchádzanie zákona, keď každá splátka má svoju vopred dojednanú splatnosť. Žalobca až do určenia predčasnej splatnosti nemohol žiadať splátky splatné v budúcnosti. Postup súdu však určuje, že splátky splatné v mesiacoch apríl 2014 a ďalej (zostávajúci dlh) mali premlčaciu dobu kratšiu ako všeobecnú trojročnú premlčaciu dobu, ktorú veriteľovi priznáva zákon. Podľa názoru žalobcu, je nepochybné, že zákonodarca zakotvil ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka s cieľom ochrániť spotrebiteľa, aby nemohol byť sankcionovaný pri omeškaní kratšom ako 3 mesiace. Je však dôležité dodať, že toto ustanovenie žiadnym spôsobom neskracuje premlčaciu dobu, ktorá aj naďalej zostáva trojročná. V prípade núteného zákonného čakania na určenie predčasnej splatnosti sa rovnako nemôže počítat premlčacia doba odo dňa splatnosti prvej omeškanej splátky (čomu bráni i samo ustanovenie § 565), ale odo dňa splatnosti naposledy splatnej splátky za predpokladu, že veriteľ určí predčasnú splatnosť ihneď po uplynutí troch mesiacov, v opačnom prípade by premlčacia doba nebola trojročná, ale 2 roky 9 mesiacov, čo by bolo v priamom rozpore s ustanovením § 101 Občianskeho zákonníka.

3. Písomné vyjadrenie k odvolaniu žalovaného podané nebolo.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy 13 216,33 eura spolu s úrokom vo výške 3 413,10 eura, úrokom vo výške 12,99 % ročne zo sumy 9 686,92 eura od 01. 10. 2016 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 8,25 % ročne zo sumy 14 130,29 eura od 01. 10. 2016 do zaplatenia a náhrady trov konania.

6. Napadnutým rozsudkom súd žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanej proti žalobcovi nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádzalo z posúdenia právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovanou ako vzťahu spotrebiteľského a následnej aplikácie ustanovenia § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého súd aj bez návrhu prihliada na premlčanie nároku vyplývajúceho zo spotrebiteľskej zmluvy. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že dlh zo zmluvy o úvere sa stal splatným pre nesplnenie splátky splatnej dňa 20. 08. 2013. Plynutie premlčacej doby súd posúdil podľa ustanovenia § 103 druhej vety Občianskeho zákonníka tak, že plynutie premlčacej doby začalo podľa toho ustanovenia dňa 21. 08. 2013 (nasledujúci deň po splatnosti splátky) a trojročný premlčacia doba uplynula dňa 21. 08. 2016, avšak žalobca podal žalobu až dňa 07. 12. 2016, teda po jej uplynutí.

7. Žalobca namietal, že ako veriteľ nemohol určiť predčasnú splatnosť v mesiaci apríl 2014 pre nezaplatenie splátky, ktorá bola splatná v mesiaci august 2013, nakoľko medzičasom boli dojednané splátky splatné v ďalších mesiacoch, poukazujúc na ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka výslovne bráni takémuto zosplatneniu. Poukázal na skutočnosť, že veriteľ môže toto právo uplatniť len pre nezaplatenie splátky splatnej v mesiaci apríl 2014.

8. Úlohou odvolacieho súdu v odvolacom konaní bolo posúdiť, či súd prvej inštancie správne ustálil začiatok plynutia premlčacej lehoty s poukazom na ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka.

9. Plnenie dlhu teda možno dohodnúť aj v splátkach. Ak sa tak stane, veriteľ môže od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou (zročnou) podľa dohody účastníkov alebo na základe rozhodnutia súdu či uznania práva. Každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich trojročná premlčacia doba podľa § 101 plynie samostatne. Zákon v ustanovení § 565 umožňuje, aby sa veriteľ s dlžníkom dohodli, prípadne aby tak rozhodnutím určil súd (§ 160 ods. 1 OSP), že ak sa nesplní niektorá splátka, stane sa zročným celý dlh (tzv. strata výhody splátok). Veriteľ v takom prípade môže žiadať o zaplatenie celého dlhu. Trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci dlh, začína plynúť odo dňa splatnosti nesplnenej splátky. To však platí len v prípade, keď veriteľ využil svoje právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorých zo splátok najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (§ 565 in fine). Ak sa tak nestalo a veriteľ stratil právo žiadať od dlžníka zaplatenie celého dlhu, premlčacia doba celého dlhu prestane plynúť a opäť plynie len premlčacia doba pre jednotlivé splátky, a to do ich splatnosti. Premlčacia doba pre celú pohľadávku však začne plynúť znova, ak dlžník nesplní v určenom termíne ani ďalšiu splátku. Uplatnenie práva na zaplatenie celej pohľadávky je v právomoci veriteľa, ktorý toto právo môže, ale nemusí uplatniť. Stratu výhody splátok musí veriteľ dlžníkovi oznámiť, prípadne uplatniť na súde podaním žaloby. Splatnosť celej pohľadávky tak nenastáva priamo zo zákona, ale záleží na veriteľovi, či si toto právo uplatní, teda, či vyzve dlžníka na zaplatenie celého zvyšku dlhu. Toto svoje právo požadovať zaplatenie celej pohľadávky z dôvodu straty výhody splátok je časovo obmedzené tak, že veriteľ ho môže použiť najneskôr do splatnosti najbližšej ďalšej splátky. Ustanovenia § 565 OZ o strate výhody splátok je modifikované vo vzťahu k plneniu zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach od 01. 11. 2008, kedy nadobudol účinnosť zák. č. 379/2008 Z. z. tak, že veriteľ je v prípade nesplnenia niektorej splátky oprávnený požadovať od dlžníka zaplatenie celého zvyšku pohľadávky najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Pokiaľ ide o premlčanie splátok platí, že premlčacia doba tu začína plynúť osobitne vo vzťahu ku každej splátke odo dňa jej splatnosti a premlčacia doba ohľadne celej pohľadávky v prípade straty výhody splátok začína plynúť odo dňa splatnosti nezaplatených splátok.

10. Obchodné podmienky pre ČSOB spotrebiteľské úvery (ďalej len „Obchodné podmienky“), ktoré tvoria súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanou upravujú v bode 9 odsek 9.1 písm. a), oprávnenie banky - žalobcu vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru písomným oznámením banky odoslaným dlžníkovi/ spoludlžníkovi, v ktorom bude deň predčasnej splatnosti oznámený. Dňa 25. 04. 2014 bolo žalovanej doručené oznámenie o zosplatnení úveru č. 005329435R o tom, že celý záväzok žalovanej vrátane príslušenstva sa stal dňom 20. 04. 2014 splatným. Pretože si sporové strany dohodli pre prípad omeškania dlžníka so splatnosťou niektorej splátky, možnosť banky vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru, pričom si žalobca toto právo neuplatnil hneď pri prvom omeškaní žalovanej, ale až pri omeškaní žalovanej so splátkou splatnou dňa 20. 04. 2014, odvolací súd považuje námietku žalobcu, že súd prvej inštancie nesprávne určil začiatok plynutia premlčacej doby, za dôvodnú.

11. Na základe vyššie uvedených skutočností, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa nesprávne vysporiadal so stanovením začiatku plynutia premlčacej doby, pretože opomenul vziať do úvahy ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie sa v ďalšom konaní vysporiada s námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní a ustáli deň, kedy došlo k zosplatneniu úveru a následne posúdi premlčanie nároku žalobcu podľa platnej právnej úpravy.

12. Súd prvej inštancie pri posudzovaní nároku žalobcu vychádzal z ustanovenia § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa účinného v čase rozhodovania, avšak odvolací súd musí v rámci svojej rozhodovacej činnosti prihliadať aj na nález Ústavného súdu SR zo dňa 05. februára 2018, sp. zn. PL. ÚS 11/2016, ktorý bol vyhlásený v Zbierke zákonov SR dňa 27. 09. 2018 a ktorým vyslovil, že ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Hoci ústava a zákon o ústavnom súde nemajú výslovné ustanovenia o hmotnoprávných účinkoch nálezu o nesúlade vydaného pred právoplatným skončením konania, treba dôjsť k jednoznačnému záveru, že v týchto veciach nastávajú hmotnoprávne účinky pre všetkých účastníkov konania ex tunc. Ak sa totiž tieto účinky prejavujú ex tunc vo veciach judikovaných právoplatne pred uverejnením nálezu, potom a fortiori to musí tak byť vo veciach neskončených právoplatne v momente uverejnenia nálezu o nesúlade. Opačný výklad je priamym popretím princípu zachovávanía ústavnosti a zároveň neprípustným absolutizovaním princípu právnej istoty (nález Ústavného súdu SR z 20. decembra 2006, sp. zn. I. ÚS 316/06-37).

13. Dňom vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky stráca ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov účinnosť. Ak Národná rada Slovenskej republiky neuvedie ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov do súladu s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, stráca po šiestich mesiacoch od vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky platnosť

14. Vo vzťahu k vyššie uvedenému nálezu Ústavného súdu SR je zřejmé, že aplikáciou ustanovenia § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa bolo znemožnené strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keď súd prvej inštancie prihliadal na premlčanie ex offo, bez námietky premlčania.

15. Z uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V ďalšom konaní sa súd prvej inštancie vysporiada s námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní, ustáli deň, kedy došlo k zosplatneniu úveru a následne posúdi, či došlo k premlčaniu nároku žalobcu podľa platnej právnej úpravy, pričom na premlčanie bude súd prihliadať len na námietku žalovanej.

16. Vychádzajúc z uvedených skutočností dospel odvolací súd k tomu záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné s poukazom na § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1 CSP.

17. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní sa riadiť názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 391 ods. 2 CSP viazaný, opätovne vec prejednať, v potrebnom rozsahu vykonať dokazovanie, výsledky celého konania potom náležite zhodnotiť a až potom o veci rozhodnúť.

18. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania podľa § 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku.
Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).